

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

§. 2. De ignorantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

§. 2. De Ignorantia.

Ignorantia est *carentia scientia, seu notitia in* *subjecto illius capaci.* Hæc triplex est: *Negativa, privativa, & prave dispositionis.*

Negativa dicitur: Carentia notitia non debite inesse, ut ignorantia jurium matrimonialium in virgine &c.

Privativa est, carentia notitia debita inesse, ut ignorantia articulorū fidei in homine christiano.

Ignorantia prave dispositionis, quæ alio nomine error vocatur, est iudicium intellectus assentientis falsis, tamquam veris, aut contrā; ut iudicium quo quis sibi persuadet, Beatissimam Virginem Mariam in peccato originali fuisse conceptam. Ignorantia ratione objecti dividitur

In ignorantiam juris, & facti. Ignorantia juris est, *quando ignoratur lex, vel præceptum, & hæc pro diversitate legum dividitur in ignorantiam juris naturalis, & positivi, seu divini, seu ecclesiastici, seu civilis.* Ignorantia facti est, *quando ignoratur ipsum factum, seu actio, vel circumstantia illius, ratione cuius cadit sub legem; ut si quis hominem perimat, non hominem, sed feram esse existimans.*

Dividitur ignorantia ratione subjecti, in quo est, in ignorantiam vincibilem, & invincibilem. Invincibilis est, quam quis vincere non potest adhibitis omnibus, quæ potest, & debet adhibere ad eam superandam: vincibilis à contrario definitur.

Ignorantia vincibilis dividitur in affectatam,
cras-

crassam, supinam, & simpliciter vincibilem. Ignorantia affectata est, quâ quis expressè legem ignorare vult, ut liberius peccet: hæc directè est voluntaria.

Crassa, & Supina sunt tantùm in causa voluntariæ, ut quando quis negligit debitam adhibere diligentiam, ut ignorantiam vincat. Si ignorantia difficulter superari possit, dicitur *simpliciter vincibilis*; si facilè vinci queat, *crassa*; si facillimè, *supina*.

1. Quomodo dividitur ignorantia in ordine ad opus?

R. In *antecedentem & concomitantem*. Antecedens respectu operis dicitur illa, quæ est causa operis, scilicet per modum removentis prohibens; removet enim ab intellectu scientiam, quæ si adesset, actus non poneretur.

Ignorantia *concomitans* respectu operis est, quæ quidem conjuncta est operi, non est tamen causa illius, quia equidem opus fuisset positum, tametsi ignorantia abfuisset. Talis est in eo, qui ratus feram esse, inimicũ occidit, quem equidem occidisset, licèt inimicũ esse scivisset.

2. Quomodo dividitur ignorantia in ordine ad voluntatem?

R. In *antecedentem, & consequentem*. Antecedens est, quæ nullo modo est voluntaria, nec directè, nec indirectè. Consequens respectu voluntatis dicitur, quæ voluntaria est.

3. Quis est effectus ignorantie antecedentis respectu voluntatis, & operis?

B 2

R. Quod

R. Quòd actio, quæ ex tali ignorantia fit, sit *simpliciter* involuntaria secundùm id, quod in ea involuntariè ignoratur.

Dictum est, *secundùm id, quod in ea ignoratur*: quia licèt Judas cognoscendo Thamar incestum non commiserit, quia eam nurum suam invincibiliter ignoravit, fornicationis tamen reus fuit, quia eam scivit non suam.

4. Quis est effectus ignorantia consequentis respectu voluntatis?

R. Non causat involuntarium simpliciter; quia cum talis ignorantia voluntaria sit, etiam effectus ex ea secutus voluntarius saltem est in causa.

Notate pro praxi, quòd si ignorantia, quæcumque illa sit, si antecedit opus, & sit omninò involuntaria, etiam effectus sit involuntarius; & eo modo effectus est voluntarius, quo ignorantia est voluntaria. Si ignorantia gravis, etiam effectus graviter culpabilis est, &c.

5. An ignorantia sit quandoque formale peccatum distinctum ab eo, quod per eam fit?

R. Aff. Quia sicut omittere, quod quis tenetur facere, est peccatum omissionis, ita nescire, quod quis tenetur scire, peccatum est ignorantia. Hinc qui fornicatur, ignorans fornicationem esse peccatum, duplex committit peccatum.

6. Potèstne dari ignorantia invincibilis juris humani, & juris positivi divini excusans à peccato?

R. Aff. Quia eorum notitia dependet ab aliquo, quod

quod non est in nostra potestate, nempe ab auditu, & promulgatione.

7. An ignorantia invincibilis juris naturæ excuset à peccato?

R. Aff. Si talis ignorantia detur: tollit enim omnem voluntarieratem respectu malitiæ actionis. Ita declaravit Alexander VIII.

Inquirunt Theologi, an talis ignorantia detur. Conveniunt, quòd non detur, quantum ad illa generalia præcepta: *Quod tibi non vis fieri, alteri non feceris &c.*

Schola Augustiniana sustinet, quòd illa ignorantia non detur, etiam quoad remotiora præcepta, quæ non nisi valdè difficulter exprimis principiis deducuntur, quando nimirum hîc, & nunc est agendum.

Ratio est: quia vel justus est, vel peccator; si justus, Deus gratiam non subtrahit, nec sufficiens lumen, quo videat æquitatem &c. sui contractus &c. Si peccator; dat causam ignorantie per admissionem obstaculorum, & amissionem gratiæ necessariæ.

8. An illa ignorantia invincibilis, si admodum difficulter sit vincibilis, peccatum diminuat?

R. Aff. Manifestum est, quòd non tam graviter delinquat, qui ægrè admodum deprehendere potest actionis suæ malitiam, quàm ille, qui eam cognoscit, aut facilè potest cognoscere.

9. An detur ignorantia invincibilis facti, etiam in jure naturæ?

R. Aff. Unde qui ducit uxorem alienam, nesciens

esse alienam, tunc demum fit adulter, ubi eam alienam esse cognoscit, nec tamen discedit.

10. An ad formale peccatum requiratur actualis reflexio, vel dubium de malitia actus?

R. Neg. Sed sufficit, quod homo ponat actum, cui malitia est annexa, quam cognoscere potest, & debet. Hinc *contraria sententia est contra communi religionis Christiana principia, qua etiam immanissima peccata excusat cum pernicie animarum.* Ita facultas Theologica Lovan. anno 1657.

C A S U S VI.

Quid agendum Confessario deprehendenti pœnitentem laborare ignorantia articulorum fidei scitis necessariorum, & quidem necessitate medii?

R. Attendendum esse originem: quandoque enim habetudo oritur ex peccato, cui alligatus est, & hic præsumendum, quod cæcus sit per peccata, ut ait S. Thom. 2.2. q. 15. a. 1. & 3. Confessario allaborandum est, ut tollatur impedimentum, proponendo peccati fœditatem, pericula, damna &c. adhibitis efficacioribus divinarum literarum testimoniis, deinde mysteriis fidei imbuere.

Quandoque oritur ex eo, quod animus totus transitorius & terrenis immerfus non elevetur ad sublimiora fidei arcana, ut contingit sæpè in agricolis, qui animi sui intentionem non ultra agrum & ligonem protendunt, & his proponendum, quod non tantùm salvari non possint illi, qui in graviora labuntur crimina, sed neque hi,
qui

qui majorem corporis curam gerunt, quàm animæ, qui Deum, aut cælestia numquam, aut rariùs cogitant &c. proponendo fidei necessitatem ad salutem &c.

Quandoque ignorantia procedit ex naturali complexione, quod prudens confessarius colliget ex eo, quòd etiam in aliis rebus cogitandis, retinendis, atque agendis rudis sit. Si cum timorata reperit conscientia, & horrorem à peccato habentem, seque, ut instruatur, paratum exhibentem, adhuc tamen post instructionem hebes maneat, poterit ipsi absolutionis beneficium impendere, præviè tamen prælegat actus fidei, moneatque, ut iisdem verbis, quibus prævit confessarius, illos efformet.

Ruditas quandoque ex senio provenit; inquirendum, an fidei mysteria juvenis tenuerit, & christianè vixerit; quòd si ita, sine anxietate potest illi (si nihil aliud obstat) Sacramenta administrare, præformando illi actus fidei &c. Si verò nec ante ista satis sciverit, nec satis Christianè vixerit, laborandum est, ut saltem illa discat, priusquam Sacramenta administrentur. Si verò non speretur fore, ut cum senio hebetudo ista minuatur, timeatur verò ne crescat, temporì providendum est, ne factus sensim ignorantior, postea cum minoris dispositionis verisimilitudine Sacramenta suscipere cogatur.

CASUS VII.

Quidam, in juventute carnis spurcitiis deditus, sapius mollitiei committit peccatum; vadit ad con-

essionem uerato, alia commissa confitetur, non accusando se de pollutionis peccato, eò quòd nullam in eo deprehendat malitiam. Postea fœditatem eius ex confessario cognoscit. Quid agendum?

v. Ordinariè talem inducendum ad confessionem generalem, in qua explicare oportebit, quoties à peccati istius commissione Sacramentum Eucharistiæ & Pœnitentiæ suscepit. Ratio est, quia in similibus admitti non potest ignorantia: unde sicut malitiam cognoscere potuit, ita eam in confessione exprimere debuit.

Deinde meritò præsumitur, quòd similia reticeantur non ex ignorantia, sed ex verecundia. Hoc declarabit sequens

M E T H O D U S

Examiniandi Pœnitentem circa fœdæ pollutionis peccatum.

Hanc tradit Joannes Gerson, Cancellarius Parisiensis, vir pietate juxta & sollicito salutis proximi desiderio illustris. Consideratione nonâ summopere cavendum jubet, ne Confessarius simul atque peccatum quoddam gravius inaudit, se admirabundum, tristem, vel austerum exhibeat; per hujusmodi namque mox claudios pœnitentis existimat. Principio itaque affabilem sermonem, vultum sub-blandum, eumque in spiritu lenitatis (monente Apostolo) agendi exigit modum, quo pœnitenti, candidè peccata sua detegendi, fiat omninò fiducia. Huc non parum